האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

סילבוס

סוגיות במדיניות החינוך - 59603

תאריך עדכון אחרון 12-10-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס:מדיניות ציבורית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר:סמסטר א'

שפת ההוראה:עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז):ענת גופן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: anatgo@mscc.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:שני, 14:00-15:00

מורי הקורס:
ד"ר ענת גופן

תאור כללי של הקורס:
וועדות החינוך הציבוריות אשר הוקמו במהלך השנים משקפות את הסוגיות העיקריות בהן בחרה

מערכת החינוך להתמקד ואת סדרי העדיפות שלה. במהלך הקורס נבחן סוגיות מרכזיות במדינות החינוך תוך התמקדות בוועדות השונות ובדו"חות שפרסמו, ובכלל זה דו"ח שושני, בתי ספר בניהול עצמי (דו"ח וולנסקי), מרחבי חינוך ובחירה בחינוך (דו"ח ויינשטיין, דו"ח ענבר, דו"ח קשתי), לימודי אזרחות ויהדות (דו"ח קרמניצר-שנהר), הכשרת מורים (דו"ח בן-פרץ), אלימות במערכת החינוך (דו"ח בנבנישתי), ועדת דוברת, והועדה לחינוך המיוחד (ועדת דורנר). כמו כן נדון ברפורמות אשר יושמו לאחרונה, ובכללן אופק חדש ועוז לתמורה.

מטרות הקורס:

לאורך הקורס נדון בסוגיות מדיניות תוך התייחסות לשני היבטים משיקים. האחד יעסוק בספרות המחקרית ובכלל זה בתיאוריות מרכזיות ובממצאי מחקר עיקריים. ההיבט השני יעסוק בשאלות מפרספקטיבת מדיניות כגון עליית הסוגיה לסדר היום, השחקנים המרכזיים, ההמלצות של הדו"ח, יישום ההמלצות והערכת ביצוען.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לנתח סוגיית מדיניות חינוכית;

לקשור בין ידע המדעי לבין עיצוב מדיניות

דרישות נוכחות (%):

80%

שיטת ההוראה בקורס: לימוד פרונטלי

דיונים כיתתיים

רפרט

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שיעור 1: 21.10.15: החינוך כתחום מחקר וכתחום עשייה, מדיניות חינוך, והקשר ביניהם

שיעור 2: 28.10.15: כלי מדיניות בחינוך: רפורמות, ועדות ציבוריות, תקצוב וחקיקה

- Cuban, L. (1990). Reforming again, again, and again. Educational Researcher, 19(1), 313

שאלה לדיון: חשבו על מנופים שונים ליצירת שינוי במערכת החינוך

שיעור 3: 4.11.15: מערכת החינוך הישראלית: הסטוריה, מגמות, אתגרים, מבנה ארגוני וגישות פדגוגיות

- Loveless, T. (1998). Uneasy allies: The evolving relationship of school and state. Educational Evaluation and Policy Analysis, 20(1), 1-8

שאלה לדיון: אילו "סוגים" של בתי ספר אתם מכירים?

עיון:

 http://cms.education.gov.il/EducationCMS/UNITS/Nisuyim
 http://noar.education.gov.il/main/upload/community/noarmain14.html
 http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Planning/NihulAtzmi/

שיעור 4: 11.11.15: שוויון הזדמנויות בחינוך: ריבוד, שעתוק ומוביליות
 Shavit et al, 2007. The persistence of persistent inequality.
שאלה לדיון: מהו "שוויון הזדמנויות"
ועדות / רפורמות:
ה-רפורמה, 1968: הוועדה הפרלמנטרית לבחינת מבנה החינוך היסודי והעל- יסודי בישראל
הוועדה המיוחדת לנושא הנשירה מבתי הספר-בראשות חברת הכנסת תמר גוז'נסקי

שיעור 5: 18.11.15: מנהל החינוך: מניהול למנהיגות
 Hatcher, R. 2005. The distribution of leadership and power in schools, British Journal of Sociology of Education, 26, 2, 253-267
שאלה לדיון: מנהל ביה"ס מה תפקידו?
ועדות / רפורמות:
ועדת היגוי לבתיספר בניהול עצמי (ועדת וולנסקי)

שיעור 6: 25.11.15: פדגוגיה, תוכנית לימודים, תוכנית ליבה
 Cohen, David (1990). "The Case of Ms. Oublier," Education Evaluation and Policy Analysis, 12(3), pp. 327-345.
עיון:
 http://www.democratic.co.il/
 http://www.antro.co.il/
שאלה לדיון: חשבו על הקשר בין פדגוגיה למדיניות
ועדות / רפורמות:
הועדה להוראת הקריאה (2000)
הועדה לבדיקת מתכונת בחינות הבגרות והגמר (1993)

שיעור 7: 2.12.15: המורים bureaucrats level street
 כפיר, דרורה ותמר אריאב, 2004, הרפורמה בהכשרת מורים: מהלך חלקי ותוצאותיו, מגמות, מג, 1
 Loughran, J(2009). Is teaching a discipline? Implications for teaching and teacher education, Teachers and Teaching, 15: 2, 189 203
שאלה לדיון: מהו "מורה טוב" וכיצד מודדים את זה?
ועדות / רפורמות:
אופק חדש
עוז לתמורה
הועדה לבדיקת הכשרת המורים בישראל (2003, אריאב-כץ)

שיעור 8: 9.12.15: מעורבות הורים
 Lareau, A. (2003), Unequal Childhoods: Class, Race, and Family Life.
 Thurston, D. (2005), Leaving the Home Advantage: Assessing the Effectiveness of Parental Involvement in Elementary School, Sociology of Education, 78/3: 233-249.
שאלה לדיון: חשבו על סוגיית חלוקת האחריות בית ספר בית ועל השלכותיה
עיון:

 http://www.ab-lifeschooling.com
ועדות/רפורמות:
מרחבי חינוך (ויינשטיין, 2001)
הועדה לבחינת עקרונות יסוד בתחום הילד והמשפט ויישומם בחקיקה (1997)

שיעור 9: 16.12.15: החלת תפישת שוק תחרותי ומנגנוני בחירה
 Bulkley, K. and Fisler, J.(2003), A Decade of Charter Schools: From Theory to Practice, Educational Policy, 17/3 317-342.
שאלה לדיון: מה מניח השיח של "שוק" בחינוך ומהם השלכותיו?
ועדות/רפורמות:
הועדה ל"בחירה בחינוך" (ענבר, 2003)

שיעור 10: 23.12.15: מדידה,סטנדרטים ואחריותיות
 ms.education.gov.il/educationcms/units/scientist/mehkar/skiratsifrut/skiratsifrut.htm
שאלה לדיון: מה ההשלכות של מדידה על חיי בית הספר?
ועדות/רפורמות:
התוכנית הלאומית לחינוך (דברת, 2005) הקמת ראמ"ה

שיעור 11: 30.12.15: אוכלוסיות מיוחדות במערכת החינוך
 סבר, ריטה (2004), "מדיניות קליטה במערכת החינוך", מגמות, מג(1), 145-169
 Eric D. Gould, Victor Lavy, M. Daniele Paserman, Immigrating to Opportunity: Estimating the Effect of School Quality Using a Natural Experiment on Ethiopians in Israel, Quarterly Journal of Economics May 2004, Vol. 119, No. 2: 489526
שאלה לדיון: אילו אוכלוסיות "מיוחדות" אתם מכירים?
ועדות/רפורמות:
הועדה לבחינת מערכת החנוך המיוחד בישראל (דורנר, 2007).

שיעור 12: 6.1.16: השכלה גבוהה
 Jencks, C. and Riesman, D. (2002). The Academic Revolution. New Brunswick, NJ: Transaction. (pp 1-27)
שאלה לדיון: העדפה מתקנת בעד ונגד
ועדות/ רפורמות:
הועדה לבחינת מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל (2007, שוחט)
"ועדת "בשער"-מעמד ההשכלה הגבוהה ואוניברסיטאות המחקר בישראל ,2004

שיעור 13: 13.1.16: מעבר להישגים לימודיים: חינוך לאזרחות ואקלים בית-ספרי
שאלה לדיון: עד כמה ביה"ס צריך להוות זירה להתמודדות עם סוגיות חברתיות?
ועדות/ רפורמות:
עם ועולם (שנהר, 1994)
להיות אזרחים (קרמניצר, 1996)
תוכנית לאומית לצמצום האלימות בקרב ילדים ונוער במערכת החינוך בישראל (וילנאי, 1999)

שיעור 14: 30.1.16: שיעור סיכום: ידע מחקרי ועיצוב מדיניות חינוך
 Luke, A. Judith Green and Gregory J. Kelly What Counts as Evidence and Equity? Review of Research in Education, 34 http://rre.sagepub.com/content/34/1/vii

 David L. Weimer, Making Education Research More Policy Analytic, in Gary Sykes, Barbara Schneider, and David N. Plank, eds. Handbook of Education Policy Research. New York: Routledge (2009), 93-100

חומר חובה לקריאה:

 Cuban, L. (1990). Reforming again, again, and again. Educational Researcher, 19(1), 313
 Shavit, Yossi, Meir Yaish, and Eyal Bar-Haim. 2007. "The persistence of persistent inequality1."
 Hatcher, R. 2005. The distribution of leadership and power in schools, British Journal of Sociology of Education, 26, 2, 253-267
 Cohen, David (1990). "The Case of Ms. Oublier," Education Evaluation and Policy Analysis, 12(3), pp. 327-345.
 Loughran, J(2009). Is teaching a discipline? Implications for teaching and teacher education, Teachers and Teaching, 15: 2, 189 203
 Rosenthal, Robert, and Lenore Jacobson. 1968. Pygmalion in the Classroom. The Urban Review 3, 1: 16 20
 אבנון, דן. 2013. מבוא, עמ, 32-11 בתוך "חינוך אזרחי בישראל," בעריכת דן אבנון.
 Lareau, A. (2003), Unequal Childhoods: Class, Race, and Family Life. Introduction
 Bulkley, K. and Fisler, J.(2003), A Decade of Charter Schools: From Theory to Practice, Educational Policy, 17/3 317-342.
 Hamilton, Laura S., et al. 2013. Improving Accountability through Expanded Measures of Performance." Journal of Educational Administration 51.4: 453-475.
 סבר, ריטה (2004), "מדיניות קליטה במערכת החינוך", מגמות, מג(1), 145-169
 Vaira, Massimiliano. 2004.. Globalization and higher education organizational change: A framework for analysis. Higher education 48.4: 483-510.

 David L. Weimer, Making Education Research More Policy Analytic, in Gary Sykes, Barbara Schneider, and David N. Plank, eds. Handbook of Education Policy Research. New York: Routledge (2009), 93-100

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 70 %

הגשת תרגילים 30 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
על השתתפות יוצאת דופן יינתן בונוס של עד 6 נקודות בציון הקורס